
СЕКЦІЯ 6. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР

УДК 658.15

*Борисова С. Є.,
доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри фінансів, банківської справи та
підприємництва,
Ільїн В.О.,
здобувач вищої освіти,
Донбаська державна машинобудівна академія*

АНТИКРИЗОВА СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ

Впродовж двох років повномасштабної війни вітчизняні підприємства намагаються вижити та знаходять способи продовжувати свою діяльність в надскладних умовах. Але багато підприємств були змушені обмежити, а то і зовсім згорнути свою діяльність, деякі з них не змогли пережити кризи, частина перебувають на межі банкрутства. Саме тому підприємства, що знаходяться в кризі, змушені розробляти заходи далекі від еталонних стратегій, головним завданням яких є збереження підприємства на плаву та запобігання банкрутства. Щоб вижити підприємствам, що потрапили в таку ситуацію, на допомогу приходять діагностика бізнесу та оцінювання його внутрішнього і зовнішнього середовища з метою визначення найбільш небезпечних зон, тобто розроблення заходів антикризового управління.

Антикризова стратегія управління підприємством – це стратегія, що оптимізує поведінку підприємства в умовах спаду в галузі, стійкого зниження основних фінансових показників діяльності підприємства й загрози банкрутства, іншими словами, це інструмент регулювання та вирішення суперечності в процесі розвитку підприємства в умовах кризового становища або його загрози за дії кризоутворюючих чинників, на базі обмежених ресурсів [1]. Антикризову стратегію необхідно вважати способом досягнення підприємством своїх цілей, попри вплив зовнішніх та внутрішніх факторів, які є джерелами виникнення кризових явищ та імпульсом,

що стимулює до їх зростання, і перетворення на кризові ситуації і кризовий стан [2].

Антикризова стратегія управління фінансовим станом підприємства визначається необхідністю ефективного управління ресурсами в умовах економічної нестабільності та кризових ситуацій. Підприємство в цих умовах повинно виявляти гнучкість і вміння оперативно реагувати на зміни в фінансовому середовищі. Основні характеристики такої стратегії включають – табл. 1.

Таблиця 1

Характерні риси антикризової стратегії управління фінансовим станом підприємства

Основні складові стратегії	Характеристика та позитивні риси
Прозорість та аналітика	Детальний аналіз та моніторинг фінансових показників підприємства покаже його сильні та слабкі сторони; прозорість фінансової звітності дозволить оцінювати тенденції та вчасно виявляти проблемні моменти.
Ефективне управління ліквідністю	Антикризова стратегія включає в себе ретельне планування грошових потоків та оптимізацію управління оборотними коштами, адже в кризових умовах важливо мати достатньо ліквідних активів для забезпечення фінансової стійкості.
Диверсифікація джерел фінансування	Підприємство повинно активно шукати альтернативні джерела фінансування для зменшення ризиків в своїй діяльності (залучення кредитів, інвестицій або реорганізацію капіталовкладень).
Зниження витрат	Важливою складовою антикризової стратегії є оптимізація виробничих процесів та зниження загальних витрат підприємства; цього можна досягти завдяки перегляду і скороченню невиправдано великих витрат, раціоналізації управління запасами та оптимізації структури витрат.
Гнучкість та швидка реакція	У кризових ситуаціях швидка реакція на зміни в економічному середовищі може виявитися ключовою, саме тому в антикризову стратегію необхідно додати механізми для оперативного прийняття рішень та відповідного їх впровадження.

Джерело: авторська розробка на основі джерел [1-3]

Отже, антикризова стратегія управління фінансовим станом підприємства спрямована на забезпечення його стійкості,

конкурентоспроможності та успішного функціонування, навіть у складних умовах економічної нестабільності.

Таким чином, стратегія антикризового фінансового управління підприємством – це комплекс постійно діючих і взаємопов'язаних складових управлінського процесу, спрямованих на запобігання, попередження і подолання фінансових криз або усунення їх негативних наслідків для підприємства за допомогою використання всього потенціалу управління. Важливою складовою системи антикризового управління є діагностика фінансового стану підприємства, контроль, своєчасне попередження і запобігання кризових ситуацій [3]. Ефективне функціонування системи антикризового управління на підприємстві дозволить підтримувати його платоспроможність на високому рівні, контролювати рівень рентабельності і успішно управляти як самими кризовими ситуаціями, так і загрозами їхнього виникнення. Реалізація стратегії антикризового управління підприємством дозволить знизити ймовірність виникнення кризових ситуацій, зменшити розмір можливого збитку, який виникає в кризовій ситуації, активізувати потенціал протидії кризовим явищам, посилити адаптаційні можливості підприємства і зміцнити його конкурентні позиції.

Список використаних джерел:

1. Телін С.В. Антикризове управління як засіб запобігання банкрутству підприємств. *Вісник ХНУ. 2010. Економічні науки. Том 2. С. 214-218.*
2. Старинець О. Г. Антикризова стратегія діяльності телекомунікаційних підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2017. Випуск 16. Частина 2. С. 109-112. URL: <http://surl.li/sxwqr>*
3. Богуславська, С., Білоус, С., Дяк, В. Стратегії антикризового управління підприємством. *Економіка та суспільство. 2023. №55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-17>*